

dr hab. Magdalena Szafranek, prof. UW

Pierwszy raport grupy ekspertów powołanej przez Zespół ds. analizy zdarzeń, na skutek których małoletni poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu – co wynika z niego dla praktyków pomocy społecznej?

Dnia 28 lutego 2025 roku ukazał się pierwszy raport grupy ekspertów powołanej przez Zespół ds. analizy zdarzeń, na skutek których małoletni poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Podstawą prawną dla wydania raportu jest art. 22m ust. 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 1802). Zgodnie z jego treścią: „Na stronie internetowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości umieszcza się informację o przeprowadzonej analizie określonego zdarzenia, która zawiera zwięzły opis stanu faktycznego analizowanego zdarzenia oraz wnioski końcowe i zalecenia dla właściwych organów lub instytucji, z wyłączeniem danych osobowych małoletniego lub innych osób mających związek ze zdarzeniem, o którym mowa w art. 22d ust. 1, umożliwiającym identyfikację tych osób, miejsce zdarzenia lub siedzibę właściwych organów lub instytucji”. W treści raportu zawarto wiele rekomendacji dotyczących działania służb pomocy społecznej zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej i ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.

W zakresie działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, grupa ekspertów zarekomendowała, m. in. aby zgodnie z art. 121a ustawy o pomocy społecznej umożliwić korzystanie z superwizji pracy socjalnej pracownikom socjalnym oraz asystentom rodziny. W analizowanym w raporcie przypadku, eksperci zarekomendowali utworzenie w ośrodku grupy wsparcia prowadzonej przez psychologa – dla chętnych pracowników socjalnych i asystentów rodziny zajmujących się przemocą domową. Ponadto eksperci zalecili zmniejszenie liczby aktywnych procedur „Niebieskie Karty” i liczby procedur „Niebieskie Karty” w 9-cio miesięcznym monitoringu prowadzonych przez jednego pracownika socjalnego z kilkudziesięciu na kilkanaście na osobę. W treści raportu podkreślono, że nie jest możliwe

wykonywanie w sposób prawidłowy i optymalny ustawowych zadań przez pracownika socjalnego w procedurze „Niebieskie Karty” przy takim obciążeniu procedurami. Ponadto eksperci zwrócili uwagę na konieczność usprawnienia przepływu informacji pomiędzy zespołami pracowników socjalnych w ośrodku.

Z kolei w zakresie działania Zespołu Interdyscyplinarnego grupa ekspertów zarekomendowała, m. in., aby w przypadku zmiany miejsca zamieszkania rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty” do innej gminy, przesyłano tam formularz „Niebieska Karta – A” wraz z całą dokumentacją. Ponadto w przypadku wpłynięcia nowej procedury „Niebieskie Karty” eksperci rekomendują przekazywanie przedstawicielowi Zespołu Interdyscyplinarnego z policji formularza „Niebieska Karta – A”, a nie tylko informacji o wpłynięciu karty. Pozwoli to na szybsze podjęcie działań przez funkcjonariusza policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej w danej procedurze. Wreszcie, eksperci zalecili sprawdzanie stanu bezpieczeństwa małoletnich wskazanych w procedurze „Niebieskie Karty” jako doznających przemocy domowej przez członków grupy diagnostyczno–pomocowej: pracownika socjalnego i przedstawiciela policji poprzez osobisty kontakt z dzieckiem.

Co wynika z tych rekomendacji? Otóż choć są one sformułowane w odniesieniu do konkretnego przypadku tragicznej śmierci dziecka, która nastąpiła w wyniku stosowania przemocy domowej, to mają one charakter nie tylko jednostkowy, ale też sektorowy i systemowy. Warto wziąć je pod uwagę.

Cały raport dostępny jest tu: www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/zespol-ds-analizy-zdarzen-przedstawil-pierwszy-raport-dot-sprawy-kamilka-z-czestochowy

dr hab. Magdalena Szafranek, prof. UW

Tekst powstał w ramach bezpłatnej ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Przeciwdziałanie przemocy domowej” realizowanej w 2025 r. przez Fundację Instytut Nowej Kultury, www.instytutnowejkultury.pl